

Statsminister Henrik Stampes Autobiografi. Af Henrik Stampe Stampenborg.

Autobiografien findes indbundet i et sort Moiré Silkebind, hvorpaa der med Guldtryk staar: Statsminister H. de Stampes Manuscripter, men det indeholder foruden Autobiografien kun Udkast til det promemoria, hvorved Stampe ansøgte om Adelsfornylespatentet, og en genealogisk Opregning af en Række Personer af Navnet Stampe, hvorved Henrik Stampe har søgt at dokumentere sin Afstamning.

Selve Biografien er et 30 Halvsider stort Manuskript, og skønt det savner Henrik Stampes Underskrift, er der ikke Tvivl om, at der her foreligger en Autobiografi. Stampes Skrift er let kendelig, og et enkelt Sted har han ogsaa skrevet »jeg holdt Bryllup«, men selv rettet det til »han holdt Bryllup«, idet Autobiografien ellers stadig benytter Tredie Persons Formen.

Hele Autobiografien er ikke skrevet paa en Gang. Den første og største Del er skrevet i Stampes Manddomsjaar i Sommeren 1766 — han noterer selv at den er givet til Professor Schlegel —; en supplerende Del gaar til 29. Januar 1770, da han fik Ordenen de l'union parfaite. Resten af Manuskriptet er skrevet med stærkt rystende Haand og Stampe angiver selv at have paabegyndt denne Nedskrivning den 16. September 1783.

Henrich de Stampe, Hans Kongl: Mayestæts til Danmark og Norge, virkelig Etatz-Raad, General-Procureur, Assessor udi Høyeste-Rett, Cancellie Collegio og Consistorio og Professor Juris ved det Kongl: Universitet i Kiöbenhavn, er fød i Vensyssel i Jylland i Aaret 1713, kom i Aaret 1728 til Kiöbenhavns Universitet, og blev der inscriberet; begyndte strax at øve sig i Exercitiis Disputatoriis paa det Kongl: Communitet og at høre Professorum Lectiones, men blev i alt dette standset ved den Kiöbenhavn i October 1728 overgange ulykkelige Ildebrand, hvorved Universitetets Bygninger bleve lagte i Aske, og Professorerne hist og her adspredede. Han blev derved forbunden til, paa kort tiid at forlade Kiöbenhavn, men kom efter faae Maaneders Forløb tilbage igien, og forblev der henimod 5 Aar, excolerede imidlertid sine Studia, især Studium Philosophicum, Mathematicum et Juridicum, og hørte de Professorer, der læste Collegia, og tvende Magistros Legentes Nannestad og Nord, dog blev han i hans Studeringers Fortsættelse meest veyledet af hans Morbroder H. Etatz-Raad Thestrup, som den Tiid var Professor Philosophiæ, men siden tillige Professor Juris og Assessor udi Høyeste-Rett, hvorhos han og jævnlig raadførte sig med den i sin Tiid berømte Etatz-Raad Hans Gram. Efter nogle Aars Forløb, og da begge hans Forældre imidlertid ved Døden vare afgangne, og deris Efterladenskab bragt i

Rigtighed, ved hvilken Andledning han hafde erhvervet sig en Slags Praxin i den danske Lovkyndighed, satte han sig for at fuldføre det Forsæt, han længe havde havt: At besøge fremmede Universiteter.

Som han allerede havde gjort sig den navnkundige Christian von Wolffens Philosophische og Mathematiske Werker bekendte, og brændte af Begjærlighed efter at høre ham, reyste han først over Hamborg, Zelle, Hannover, Goettingen (som enda ikke var inaugureret til et Universitet) og Cassel, til Marburg i Hessen, hvor han strax addresserede sig til Wolffen selv, og vilde logered i hans Huus, men som der ikke vare Værelser ledige, forskaffede han hannem Logemente i næste Huus derved, og antog ham ved sit Bord. Der forblev han henimod tvende Aar, og hørte i nævned Tiid Wolffens Collegia over Grotium de Jure Belli et Pacis, Philosophicam Theoreticam et Practicam, Physicam Dogmaticam et Experimentalem, Cursum Mathematicum et Algebra. Men udi Jurisprudencen, som han allerede forhen havde gjort til sit Hoved Studium, udvalte han sig den der da værende berømte Professor Juris, men siden Keyserlig Rigs-Hof Raad og Assessor i Kammer Retten i Wetzlar Johan Ulrich von Cramer til Veyvisere, hvis Collegia han bestandig og uden een eneste Gang at udeblive, hørte over Institutiones Justiniani, Etrusci Jurisprudentiam, Pandecterne, Jus Publicum Germaniæ, Jus feudale og Jus Canonicum. Imidlertid hørte han og Accademiets Vice Cancellor Walsch Schmidt over Jus Publicum og Professor Juris Homberg zu Wach over, Pandecterne.

I Efteraaret 1738 forlod han Marburg, i Sælskab af hans gode Ven, en Svensk, navnlig Welin, som var Professor Philosophiæ i Aaboe i Finland, men havde opholdt sig omtrent et Aar i Marburg for at høre Wollffens Collegia Philosophica og Mathematica. De gik først over Francfort, Darmstad, Manheim, Speyer etc., til Strasborg, hvor de kuns opholdte sig nogle Dage, for at bese de Publique Bygninger og andet mærkværdigt der udi Byen, og at gjøre Bekiendtskab med den berømte Schoeplin (som iust i samme Tiid kom tilbage fra Wien), Schertz og andre. Fra Strasborg gik de til Basel, hvor de opholdte sig et Par Uger og gjorde Bekiendtskab med de berømte Bernoullier, især den gamle Johannes og hans ældste Søn Daniel Bernouilli, af hvem de profiterede meget.

Deres Forsæt var at gaae over Lausane og Geneve til Turin, og at bese det Stykke af Italien, men da de derudi bleve hindrede ved den mængde af Snee, som iust samme Tiid faldt, gik de lige over til Besancon i Franche Comté, og derfra over Dijon og Troyes til Paris, hvor de ankom mod Slutningen af Aaret 1738. Der forblev han noget over $\frac{1}{2}$ Aar og besaae de mange derværende Biblio-

thecker, Cabinetter, Publique Bygninger med videre, og gjorde Bekiendtskab med adskillige af de mangfoldige der værende Lærde Mænd, især Cardinal Polignac, Fontenelle, Reaumur, Winsløv og Rollin, hvilken sidste han jevnlig hørte læse over Qvintiliani Declamationes et Institutiones Oratories. Saa havde han og Omgang med nogle Lærde Parlaments Advocater, i hvis Sælskab han jevnlig besøgte Parlaments Samlingerne, og fandt især en besynderlig Fornøjelse i at høre den berømte Cochin plaidere. Sidst i Julii Maaned 1739 gik han fra Paris, over Calais til Engelland, opholdte sig først 2 à 3 Maaneder i London og besaae det mærkværdige i Byen, saavel som de der omkring liggende Slotte og Stæder Kingsinton, Richemont, Hamptoncourt, Winsor, Greenwich, Chelsen etc. Han nød der megen Høflighed og Artighed i den danske Minister og Geheime Conference Raad Baron Søhlenthals Huus, hvor han gjorde Bekiendtskab med adskillige fornemme og lærde Folk; derved saavel som ved hans Omgang med adskillige i London etablerede norske Kiøbmænd, især den brave John Collett, fik han Anledning til at erhverve sig nogen Indsigt i den engelske Commerce og Agricultur. I October gjorde han en Reyse til Oxford, opholdte sig der et par Uger, og gjorde sig Universitetets med de derværende Collegiers Indretning bekiendte, besaae Bibliothekerne og det nær derved liggende prægtige Malboroughsche Slot Blendheim. Efter hans Hjemkomst fra Oxford opholdte han sig endnu nogen kort Tiid i London, fornemmelig for at see Parlamentets Aabning; den londonske Lord Maires Valg (som samme Tiid gaf nogle Dispüter) og Installation, og at biewaane Hoffet, Hans Mayestæts Kong Georg den 2dens Geburtsdag.

Sidst i November gik han fra London over Harvich til Helvoetsluis i Holland, gik strax derfra over den Brühl til Rotterdam og Delft (hvilke Byer med de der værende publike Bygninger, Fabriqver og Manufacturer han besaae) og derfra til den Haag, hvor han opholdte sig et par Dage; og gjorde Bekiendtskab med den der værende danske Minister Etatz Raad Friis, og gik derpaa til Leyden, hvor han opholdte sig 10 à 12 Dage og gjorde Bekiendtskab med de derværende lærde Mænd, Witriarius, Gravesande, Buurmand og Rijkker, hvilke han nogle Gange hørte læse. Fra Leyden gik han over Harlem til Amsterdam, hvor han opholdte sig nogle Dage for at besee det meget mærkværdige, denne Bye har at fremviise; og fik imidlertid Brev fra hans gamle Velynder (som han paa hans Reyser bestandig havde været i Correspondance med), den danske Statsminister og Ober Secretaire i det danske Cancellie Johan Ludvig von Holstein (siden Greve til Lethraborg), som inviterede ham til at komme hjem som Hs. Mayest. syntes disponeret til at see ham employeret ved Kiøbenhavns Universitet.

Han gik derpaa fra Amsterdam til Utrecht, hvor han opholdte sig nogle Dage og gjorde Bekiendtskab med Muischenbroch, Otto og andre, gik saa derfra over Nimvegen og Cøln am Rhein til Marpur, hvor han havde ladet sine Bøger med videre blive tilbage. Han opholdte sig der kuns faae Dage og gav sine forrige Lærere Wolff og Cramer Efterretning om, hvad han havde seet og hvem han havde gjort Bekiendtskab med paa sine Reyser, da Cramer især animerede ham til at gjøre sig Umage for at blive Professor Juris ved Kiøbenhavns Universitet, han gik derpaa fra Marpur over Cassel til Goettingen, hvor han opholdte sig nogle Dage, og gjorde Bekiendtskab med Schmaus, Gebauer, Cruse, Riebow, Kahl og andre, gik saa derfra over Wærningerode (hvor han antraf nogle gamle Bekiendtere), Wollffenbüttel, Braunschweig og Lyneborg til Hamborg, hvorfra han efter nogle Dages Forløb gik over Holstein, Schlesvig og Fyen til Kiøbenhavn, hvor han ankom sidst i Februari 1740. — Kort Tiid efter hans Hiemkomst forsvarede han sine Præside in Auditorio Superiori en af ham selv sammenskreven Disputatz, de Testamentis, hvorpaa han blev creeret til Doctor Juris utriusq̄ af da værende Professor Juris ved Kiøbenhavns Universitet, men siden Kongl. dansk Justitz Raad og Kongl. Stor Brittannisk og Chuur Braunschvisck Hof Raad og Bibliothecarius Christian Ludvig Scheydt. Som han derved havde faaet Facultatem publice docendi, saa begyndte han strax efter bemeldte hans Velynders H. Geheime Raad Holsteins Raad at læse Collegia, saavel over Jus Naturæ som over Jus Civile Danico-Norvegium og Romano Germanicum. Han var saaledes den første, som ved Kiøbenhavns Universitetet paa en Slags systematisk Maade læste over den heele danske og norske Lov. Da han i sine Forelæsninger gjerne lagde Institutiones Justiniani, Struvii, Jurisprudentiam, eller et andet Compendium Juris Romani til Grund, og ved hver Titel eller Materie tillige forklarede den samme Materie af den danske og norske Lov, viisende derhos, hvorvidt og med hvilke Imitationer, Principia Juris romani kunde finde Application i den danske Lov (da dette er en Materie, hvorudi der jævnlig peceres saavel in defectu som in excessu) enten paa de Stæder, hvor Jus Danicum aldeeles differerer fra Jure Romano (hvilke iust ikke var faae) og saa got som slet ingen affinité, har dermed udviklede og viiste han de Principia, hvorpaa den danske og norske Lov i saa fald, in Specie ere grundede. Med dette Arbeyde continuerede han i 13 Aar indtil Aaret 1753, og havde bestandig en stærk applausum (saa han ievnlig for at tiene alle dem, der forlangte hans Manuduction, maatte læse en 5 à 6 Timer om Dagen) og den Lykke at anføre mange unge Mennisker af Adel og andre til en grundig Kundskab i Jurisprudentzen. Imidlertid læste han og adskillige

Gange over Jus Publicum Germaniæ og Jus feudale, saavel som over Cursum Philosophiæ Theoreticæ et Practicæ.

I Aaret 1741 blev han af Høylovelig Ihukommelse Kong Christian den 6te beskikket til Professor Philosophiæ ved Kiøbenhavns Universitet.

I Begyndelsen af Aaret 1743 blev han beskikket til Medlem af den samme Tiid under H. Geheime Raad Holsteins Præsidio satte Commission, til at giennemgaae den i Aarene 1683 og 1687 udgivne danske og norske Lov, og conferere den saavel med siden udkomne mangfoldige Forordninger, som med de ældre danske og norske Love og andre Nationers Love; for derefter at forfatte et Udkast til en nye og fuldstændig dansk og norsk Lov.

Udi samme Aar blev han beskikket til Professor juris, fra hvilken Tid han nøye iagttog de, i det juridiske Facultet forefaldende Forretninger og udarbejdede ey alleene de ham, i hans Tour tilfaldende Responsa, men og de, der tilfaldt hans Colleger, naar samme var forhindrede. Af disse Responsis facultatis juridicæ Hafniensis have nogle Tomer allerede for endeel Aar siden været færdige til Trykken, men formedelst de dertil udfordrede Omkostninger og andre Forhindringer ere de ey endnu komne for Lys.

Udi Aaret 1745 blev han udvaldt til Medlem af det nogen Tiid forhen under H. Geheime Raad von Holsteins præsidio i Kiøbenhavn oprettede Societet under Navn af Societas bonis artibus promovendis dedita. Udi dette Societet har han oplæst nogle Piecer sigtende til at oplyse visse mørke Stæder i den danske Lov, og deriblant een, angaaende Grundene til Forskiellen imellem computationem canonicam et civilem og deres application i den danske Lov, især i den Materi om Arv.

Udi Foraaret 1746 blev han, efter da værende Intendant de Marine og Chef for Søe-Etatens Departement H. General Admiral Lieutenant Grev Danneskiold Samsøe hans Forslag af Høylovelig Ihukommelse Kong Christian den 6tes beskikket til Assessor i Ober-Admiralitets Retten i Kiøbenhavn og derfor befalet at forfatte en Plan til Jurisdictionernes bedre Indretning ved Søe-Etaten, med derhen hørende Instructioner. Ligeleedes blev han tillige med de Deputerede i Admiralitets Collegio befalet at giennemgaae den danske Søe Rett eller 4de Bog i den danske og norske Lov, og conferere samme med Principiis juris universalis et Nautici og andre Nationers Søe-Retter, for derefter at forfatte et Udkast til en fuldstændig dansk og norsk Søe-Ret.

Dette Værk, hvorpaa han tilligemed da værende Secreterer i Admiralitets Collegio, men nu Deputeret i det Combinerede Admiralitet og General Commissariats Collegio Etatz Raad Christian Fleischer fornemmelig arbejdede, og hvorved de da hafde søgt, ved

amirale Definitioner, at bestemme Bemærkelsen af de adskillige i Sø Retten forekommende Terminus Technicus, blev i Efteraaret 1746 færdig til reen skrivning, men formedelst Kong Christian den 6tes imidlertid indfaldte Dødsfald og de kort derefter foretagne Forandringer med Sø-Etaten, saavel som Lov-Arbejdet, kom det dengang ey videre dermed.

Udi Aaret 1748, efterat den nu ommeldte og af ham forfattede Plan til Jurisdictionernes Indretning var af Hans Mayestæt allernaadigst approberet, blev han efter da værende Ober Secreterer ved Sø-Etaten H. Geheime Conferentz Raad Carl von Holsteins Forslag af Høylovelig Ihukommelse Kong Friderich den 5te allernaadigst beskikket til General Auditeur ved Sø-Etaten; og derhos som den første, der beklædte dette Embede, befalet at iværksætte den approberede Plan.

I Aaret 1749 blev ham befalet et temmelig vigtig, og derfor vidtløftig Arbejde; ved følgende Anledning. Grændserne imellem de tvende Kongeriger Norge og Sverrig, fra Bohuus Lehn af, indtil yderst i Finmarken, havde ingensinde tydelig og kiændelig været fastsatte; hvilket jævnligen gav Andledning til Stridigheder, mellem de paa begge Sider ved Grændsen værende kongl. Betiendter, Bønder og Jord-Drotter. Til saadant at forekomme, var det allerede mange Aar tilforn, mellem det kongl. Danske og Svenske Hof, aftalt, at en saadan kiændelig Grændse skulde udfindes og fastsættes. Derefter var, paa hver Side udnævndt, en Grændse-Commissarius, under hvis Direction visse kongelige Betiendtere opginge hver Grændse, og ey allene i hvert Stæds Archiv, opsøgte, hvad som der maatte forefindes til Oplysning om Grændsens Gang men tillige der afhørte gamle og erfarne paa de Stæder boende Folk og modtage deris Forklaring derom, hvorefter de hver paa sin Side opmærkede sin saakaldte Prætensions Linie, eller den Grændse Linie, som de forment mest at komme overeens med Takt og Billighed.

Efterat dette Arbeyde som medtog endeel Aar, var tilendebragt, havde begge Siders Commissarier og Betiendtere, omtrent et Aar været forsamlede, for at giennemgaae og confere det passerede, og saavidt muligt, at udfinde det, der maatte eragtes at være rettest og mest billig. Da Differencen imellem begge Siders præteensions Linier, og havde givet Andledning til 25 saakaldte Tvistigheder, af hvilke nogle igien indeholdte adskillige Afdeelingen, eller Poster, saa vare Commissarierne, provisionellement og sub sperati, forenede om visse Tvistigheders Afgiørelse, men adskillige andre, som de ikke kunde forenes om, vare udsatte til at afgiøres ved de respectives Hoffers Mellemlandning. Det behagede da Hans Majestæt allernaadigst at befale ham tillige med Etatz Raad Henrich von Hielm-

stierne, at giennemgaae alle disse Protokoller og alt hvad Grændsevæsenet angaaaende, var passeret, og deraf, at forfatte en fuldstændig Relation til Hans Mayestæt, tilligemed deres Conclusion og Betænkning ved enhver omtvistet Post, hvorledes samme i Overensstemmelse med Ret, Billighed og Rimelighed, best var at afgjøre. Dette Arbeyde betog ham Slutningen af Aaret 1749 og en stor Deel af Aaret 1750, da han foruden foranførte ved den Andledning, forfattede i sær tvende Deductioner, sigtende til at viise Hans Kongl. Danske Mayest. Ret, til visse omtvistede Stæder, i Norge, og i sær i Finmarken, hvilke Deductioner fandt Hans Mayst. naadigste Biefald, ligesom de og nøde det høye Ministerii fuldkomne Approbation. Fornemmelig viiste den da værende Minister for de udenrigs affairer afg. Geheime-Raad Greve af Schulin en særdeles Fornøjelse over den første af disse tvende Deductioner, (der angik de 3de Bøygder Zeerne, Heen og Idie (:som han alleene fik at see; da han ved Døden var afgangne, førend den anden og vidtløftigste, som egentligen angik Finmarken blev færdig og overleveret).

Efterat Hans Mayestæt allernaadigst og i alt havde approberet de tvende Committeredes Betænkninger og Conclusioner (:derover Hans Mayestæt og i særdeles naadige Udtryk gav sin Tilfredshed tilkiende:) og derom med videre var corresponderet med det kongl. svenske Hof, hvormed nogen Tiid bortgik, blev denne Sag bragt til en ønskelig Slutning, ved den ordentlige og fuldstændige Grændse Tractat mellem Kongerigerne Norge og Sverrig, som blev sluttet og underskreven den 21de September og ratificeret den 7de October 1751. — I Følge deraf blev og straks paa hver Side, udnævnt en Secreterer og tvende Landmaalere, hvilke conjunctim opgaae og udmerke Grændse-Linien, og, ved overalt at sætte Grændseløser, gjøre den saaledes kjendbar, at den nødvendig strax maae falde i Øynene: med hvilket Arbeyde de nu have continueret i 15 Aar, og formener, i dette Aar 1766 at skulde komme til Ende, da den Strækning, de have opgaaet, og den Linie, de have udmærket, er omtrent 200 Miile lang.

Udi Aaret 1751 blev han af det hele Senatu Accademico, med Patroni Universitatis H. Greve af Holsteins Samstykke, unanimitet udvaldt til at være Universitetets Rentemester; hvilket Embede, Universitetets Senior H. Baron Holberg samme Tiid resignerede.

Udi Aaret 1752, ved Hendes Mayestæt Dronning Juliana Mariæ Indtog blev han allernaadigst beskikket til Etatz-Raad. I Begyndelsen af Aaret 1753 blev han ligeledes allernaadigst beskikket til at være General-Procureur. Dette Embede, hvis Vigtighed, og Vidtløftighed han forhen indestaae, deprecerede han, da det først blev ham proponeret, men blev overtalet og opmuntret til

at tage derimod af hans gamle Velynder, den ofte tilforn ommeldte Greve Johan Ludvig Holstein, som fornemmelig betiente sig af det Argument; at Hans Mayestæt selv, af egne Mouvement, var faldne paa, at udnævne ham dertil. Men, som man tillige indsaae, at dette Embede vilde udfordre og medtage hans hele Tiid, saa resignerede han ey allene, hans hidtil hafde Embede, som General-Auditeur ved Søe-Etaten, hvilket igien blev anfortroet hans Collega ved Accademiet H. Justitz-Raad Kofod Ancker, men han blev og dispenseret fra alle akademiske Forretninger, da Hans Mayestæt kort efter beskikkede den nu værende Professor Juris et Philosophiæ ved Kiøbenhavns Universitet, Justitz-Raad von Obelitz til at forrette hans Parties som Professor Juris, hvorhos Hans Mayestæt, dog allernaadigst reserverede ham hans emolumenta ved Universitetet. I dette Embede har han givet Betænkninger og Erklæringer over mangfoldige vigtige og betydelige Qvæstioner, henførende saavel til jus publicum, som jus privatum. Disse Betænkninger og Erklæringer, som udgøre nogle volumina, og fast alle ere skrevne efter kongelig Befaling, saavelsom nogle Forestillinger, han, paa Embeds Vegne, har fundet sig beføyet at gjøre, turde alle med Tiiderne (:dog ikke førend efter hans Død:) ved Trykken bliive bekientdgiorte.

Som General Procureur, blev han tillige befalet, at indtræde saavel i, den for begge Rigerne, i Kiøbenhavn etablerede, højeste Ret, som i den Commission, som var anordnet til at giennemgaae og revidere det Project eller Udkast til en nye Lov, hvilket Justitz-Raad von Munthe af Morgenstjerne var commiteret til at forfatte. Denne Commission bestod paa samme Tiid, af daværende President i Høyeste-Ret, Geheime-Conferentzraad von Reventlow, Justitiarius i Høyeste-Ret, men siden Stift-Amtmanden i Aarhus Oluf Borch de Schouboe, Conferents-Raad og Assessor i Høyeste-Ret Enevold de Falsen og forrige General Procureur, men nu Maitre des Requets i det danske Cancelli Etatz-Raad von Luxdorff.

Udi Aaret 1757 blev han, efter kongl. Befaling, proponeret, at paatage sig det Arbejde, med at forfatte et Project eller Udkast, til en nye dansk og norsk Lov. Men som han forestillede at han, i saa fald, maatte qvittere det som anfortroede General Procureur Embede; behagede det Hans Mayestæt allernaadigst at resolvare, at han ved Embedet skulde forblive, da derimod dette Arbejde efter hans Forslag blev anfortroet hans Successor ved Søe-Etaten den nys ommeldte Justitz-Raad og General Auditeur Kofoed Ancker.

Som han er af en meget gammel norsk adelig Familie, der tilforn har været i stor Anseelse i disse Riger; saa behagede det

Hans Mayestæt høylovlig Ihukommelse Kong Friderich den 5te den 4de May 1759 allernaadigst at meddele ham et Confirmations-Patent paa hans adelige Herkomst, og derhos at formere og forbedre hans adelige Vaaben.

I Aaret 1760 ved den da indfaldende Jubel Fest for Arveregeringen og Souveraineteten, blev han, af høystbemeldte Hans kongl. Mayestæt allernaadigst beskikket til virkelig Etatz-Raad.

Udi disse hans Embeder og Ærværdigheder er han, af hans nu regierende Mayestæt, Kong Christian den 7ende allernaadigst confirmeret.

Udi Aaret 1753 indlod han sig i Ægteskab med Frøken Christiane Elisabeth von Kløcker, en Datter af Etatz-Raad Hermann Lengerken von Kløcker, Herre til Gieddesdahl. Denne dydige og elskværdige Ægtefælle udgiorde hans Livs Lyst og Fornøjelse i 8te Aar, indtil hun, ved en altfor tidlig og for ham smertelig Død, blev revet fra ham, i hendes Alders 28de Aar den 21de October 1761, da hun døde i Barselseng, uden at efterlade sig Børn.

(:Saavidt fik Professor Schlegel efter Begjæring om Sommeren 1766:).

Den 8de October 1766 ved Hendes Mayestæt Dronning Caroline Mathildes Indtog, blev han, af Hs. Mayestæt allernaadigst beskikket til Conferentz-Raad.

I Efteraaret 1767, da Hans Mayestæt allernaadigst fandt for got at etablere en Commission til at undersøge og forestille Hs. Mayestæt hvad som maatte eragtes at være til Landvæsenets Forbedring og i sær til Bondestandens Ophjælpning og Fordel, blev han tillige med 3de andre, befalet at indtræde i samme, og da denne Commission, i Aaret 1768, blev forvandlet til et ordentlig Collegium, blev han beskikket til Deputeret i dette Collegio, hvor han blandt andet proponerede og forfattede Forordningen om Selveyer Bønder af 1769, som har haft adskillige gode Virkninger. Saasom hans Arbejde daglig tiltog, fik han det arrangeret i Cancelliet, at ikke saamange Ting gik til hans Erklæring, men at han derimod, gav kortelig sin Betænkning derover, naar de circulerede blandt Lemmerne i Cancellie Collegio.

Den 22de Julii 1769 til hendes Mayestæt Dronning Caroline Mathildis Geburtsdag ved Hertugen af Gloucester hans Nærværelse i Kiöbenhavn, blev han af Hans Mayestæt beæret med Ridder-Ordenen af Dannebrog og udvalgte sig til Symbolum, recto gradu, og den 29de Januari 1770, blev han af Hendes Mayestæt Enke Dronning Sophia Magdalena beæret med Ordenen de l'union parfaite.

Dette følgende er skrevet den 16de September 1783 et seqv.

Ved den Forandring som skeede i Ministerio mod Slutningen

af Aaret 1770, syntes han ikke at staae got anskreven, og havde da sat sig for, ikke at begiære sin Afsked endten directe eller indirecte, men ey heller at giøre et mindste Skridt, for at forekomme eller hindre det.

Da General-Landvæsens Collegium paa samme Tiid blev op-hævet og forandret til en General Landvæsens Commission, blev han tilligemed Grev Adam Gotlob Moltke, Geheime-Raad Schimmelmand, Geheime-Raad Schack og andre deraf udelukt. Ved Cancelliets Omstøbning i Foraaret 1771 blev der ikke meldt videre om ham, end at General Procureuren herefter som tilforn skulde sidde i Cancelli-Collegio, og staar til Ansvar for at der ikke blev handlet imod Lovene.

Imidlertid fik han mangfoldig at bestille med at udarbejde og iværksætte adskilligt af det, som uden videre kortelig blev befalet. Saaledes blev det til ham alleene af de øvrige i Cancelliet overdraget at indrette den da befalede eene Jurisdiction i Kiøbenhavn, ved hvilken Andledning han forfattede saavel Instructionen for Hof- og Stads Retten (hvilket Navn han gav denne nye Ret), som Forordningen derom og Cancelliets Forestilling om samme, hvilken maatte være temmelig vidtløftig, formedelst at saamange Betieninger derved bleve nedlagte og saamange Betiendtere derover brødløse, hvilke han søgte igien at faae employerede, saavidt det nogenlunde var mueligt, og det paa en Maade, at de ikke tabte altformeget i deres Indkomster. Kort derefter maatte han ligeledes forfatte en nye Instruction for Højeste Rett, som blev giennem-gaaet af en dertil anordnet Commission, (samme bestod af Justitiarius i Høyeste Rett H. Geheime Raad Baron Juel Wind, H. Greve von Brandt, Conferentz Raad Schumacher og General Procureuren), som dermed i alle Maader var eenig. Siden den Tiid mærkede ikke til, at der blev tænkt paa at give ham Afsked. Udi Foraaret 1771 blev han tilligemed Geheime Raad og Ober President von der Lühe og Geheime Raad Braem beskikket til at være Justitz Directeur ved det da bevilgede Tallotterie, uden at vide, hvad dertil havde givet Andledning, hvilket dog gav ham meget at bestille i det følgende Aar 1772 og Begyndelsen af 1773.

Den 17de Januari 1772 var han syg, men i Bedring, og blev strax befalet at indtræde i de adskillige da anordnede Undersøgnings Commissioner, hvilket gav ham meget at bestille og meere end han vel kunde overkomme, deraf han siden har føldt Virkningen. Da disse Commissioner vare til ende, maatte han indtræde i den Commission, som var befalet at regulere de Civiles Departements og Collegier for saavidt det danske Cancellie med derhen og derunder hørende angik. Udi denne Commission forfattede og proponerede han den nye Indretning, saavel med det

Danske Cancellie som med Kiøbenhavns Magistrat; da begge Forslag i alt fandt hans tvende med Committeredes, de tvende Stats Ministres Grev Thottes og Schack Rathlovs Biefald. Udi Aaret 177 blev han af Interessenterne i den Kiøbenhavnske Banqve valdt til at være en af de 3 saakaldte Stands Commissarier ved Banqven; da de andre tvende vare Stats Minister Grev Thott og Geheime Conferentz Raad Demercieres. I Følge deraf og i denne Qvalité skulde han og være et Lem af den da excisterende Ober-Steuer Direction, hvor han dog ikke tog Sæde førend i Aaret 1776 efter hans særdeles gode Vens H. Geheime Conferentz Raad Baron Juel Winds Død, da H. Grev Schimmelmand især paastod, at de der ikke længere kunde undvære ham. Udi Aaret 1774 ved hans Kongelige Højhed Arveprinds Friederichs Bielager med Prinsesse Sophia Friderica af Meclenborg, blev han beskikket til Geheime-Raad tilligemed 3de andre.

Udi Aaret 1776 om Sommeren blev han efter Hendes Mayestæt Dronning Julianæ Mariæ Forslag beskikket til Provisor ved det Kongl. Stift Walløe i H. Geheime Conferentz Raad Baron Juel Winds Stæd.

Udi Aaret 1776, efter 14 à 15 Aars Enke Sæde, indlod han sig i andet Ægteskab med Frue Margaretha Elisabet Groen, Enke efter H. Conferentz-Raad von Klingraff, som var død i Aaret 1760, med hende han holdte Bryllup den 17de April 1776, denne Dag har han stedse anseet som den lykkeligste i hans heele Liv, og takkede daglig den gode Gud derfor, som ved saa forunderlig indfaldne Omstændigheder, ret tilbragte ham denne dyrebare og uskatterlige Kone, hvis dydige og fornuftige Omgang og Om-sorg han skyldede, at han ey alleene havde en ret behagelig Alder-dom, men at han og i de sidste Aaringer, da han aldrig var ret frisk (saasom det Tilfælde han havde sidst i Aaret 1781, efterlod sig daglige og kiendelige Fodspor), dog levede ret fornøyet og snart ikke (dette skrev han selv den 24de Marts 1785) følende Virkningen endten af Alderdommen eller af Sygdommen.
